

**Східноукраїнський інститут
економіки та управління**

МІЖНАРОДНА
НАУКОВО–ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**«РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ:
МОЖЛИВОСТІ, ПРОБЛЕМИ,
ПЕРСПЕКТИВИ»**

20-21 січня 2017 року

МЕЖДУНАРОДНАЯ
НАУЧНО–ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ

**«РАЗВИТИЕ ЭКОНОМИКИ СТРАНЫ:
ВОЗМОЖНОСТИ, ПРОБЛЕМЫ,
ПЕРСПЕКТИВЫ»**

20-21 января 2017 года

Запоріжжя
2017

УДК 330.34(063)
ББК 65.011я43
Р 64

У збірнику представлені матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток економіки країни: можливості, проблеми, перспективи».

У збірник увійшли матеріали секцій: «Макроекономіка», «Історія економічних вчень», «Економіка галузевих ринків», «Економіка освіти», «Економіка праці», «Економіка розвитку», «Міжнародна економіка», «Фінансова економіка», «Банки та банківська діяльність», «Ринок цінних паперів», «Економіка фірми», «Економіка і менеджмент інновацій».

Наукове видання призначене для науковців, практиків, викладачів, аспірантів і студентів економічних спеціальностей, а також для широкого кола читачів.

Усі матеріали публікуються в авторській редакції.

Розвиток економіки країни: можливості, проблеми, перспективи:

Р 64 збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 20-21 січня 2017 року) / Східноукраїнський інститут економіки та управління. – Запоріжжя: ГО «СІЕУ», 2017. – 136 с.

Развитие экономики страны: возможности, проблемы, перспективы:

сборник материалов Международной научно-практической конференции (г. Запорожье, 20-21 января 2017 года) / Восточноукраинский институт экономики и управления. – Запорожье: ОО «ВИЭУ», 2017. – 136 с.

УДК 330.34(063)
ББК 65.011я43

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. МАКРОЕКОНОМІКА

Карасьова Н.А. ФАКТОРИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ	7
Швайдак В.М. МОНЕТАРНІ ВАЖЕЛІ РОЗШИРЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КРЕДИТУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	9

СЕКЦІЯ 2. ІСТОРІЯ ЕКОНОМІЧНИХ ВЧЕНЬ

Holubka M.M. SOCIO-ECONOMIC AND POLITICAL VIEWS OF CHURCH REPRESENTATIVES AND THEIR INFLUENCE ON FORMATION OF ECONOMIC KNOWLEDGE IN WESTERN UKRAINE AT THE FRONTIER OF NINETEENTH AND TWENTIETH CENTURIES.	12
--	----

СЕКЦІЯ 3. ЕКОНОМІКА ГАЛУЗЕВИХ РИНКІВ

Doronina M.S., Mykhailenko D.G. DIAGNOSTICS OF INDUSTRY SECTORAL STRUCTURE HARMONY BY «GOLDEN SECTION»	16
Князєва О.А., Шамін М.В. СКЛАДОВІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА СФЕРИ ЗВ'ЯЗКУ ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЇ	19
Кравчук Н.І., Федоров О.В. РОЗВИТОК ТВАРИННИЦТВА В УКРАЇНІ: НАСЛІДКИ ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ.....	22
Терованесова О.Ю. СИСТЕМНО-ДИНАМІЧНИЙ СЦЕНАРНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНКИ КОНКУРЕНТНОГО СТАТУСУ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДУВАННЯ.....	25

СЕКЦІЯ 4. ЕКОНОМІКА ОСВІТИ

Бабак К.О., Присвітла О.В. ВІРТУАЛЬНА ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЇЇ ЗАСТОСУВАННЯ	29
--	----

СЕКЦІЯ 5. ЕКОНОМІКА ПРАЦІ

Петіна О.М. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ВАЖЕЛІ ЗАОХОЧЕННЯ МОЛОДІ ДО РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ	31
Романов А.Д. РОЛЬ ЗГУРТОВАНОСТІ ПЕРСОНАЛУ В ОЦІНЦІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	35
Ярошенко Я.А. НАУКОВА РОБОТА НА ТЕМУ: «СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО»	37

СЕКЦІЯ 6. ЕКОНОМІКА РОЗВИТКУ

Жнакіна Е.Г.

ВПЛИВ ТІНЬОВОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ
НА ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИЙ РОЗВИТОК КРАЇНИ40

Линенко А.В.

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДУ НОРМАТИВНОЇ СИСТЕМИ ЗНАЧЕНЬ ПОКАЗНИКІВ
ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ
ВІД ОБ'ЄДНАННЯ ПІДПРИЄМСТВ43

Ратошнюк Т.М., Капігула Л.Л.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ЩОДО ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ФОРМ
АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА45

СЕКЦІЯ 7. МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

Брятко А.А.

АНТИКРИЗОВА ПОЛІТИКА СЛОВАЧЧИНИ:
НАПРЯМИ СТАБІЛІЗАЦІЇ Й ТАКТИЧНІ ПРОГАЛИНИ49

Грущинська Н.М.

ЕКОНОМІЧНА ДИПЛОМАТІЯ УКРАЇНИ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД,
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ52

Лошенко О.В.

СТРУКТУРА МІГРАЦІЙНИХ ПОТОКІВ У СВІТІ54

Миськовець Н.П.

ІНСТИТУЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ РЕГУЛЮВАННЯ КОРПОРАТИВНОГО
ЕКОСИСТЕМНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ57

Полякова Ю.В.

РОЛЬ ЗОЛОТА У СВІТОВІЙ ЕКОНОМІЦІ60

Шпаковська Є.О.

ШЛЯХИ ЗРОСТАННЯ ОБСЯГІВ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ
У ВІТЧИЗНЯНУ ЕКОНОМІКУ62

СЕКЦІЯ 8. ФІНАНСОВА ЕКОНОМІКА

Буряк П.Ю.

СУТНІСТЬ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ФІНАНСОВОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА65

Горлова А.Д., Потапов А.І.

СУТНІСТЬ ТА РОЛЬ ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ68

Дропа Я.Б., Петик М.І.

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ ДЕРЖАВИ:
ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА ДЖЕРЕЛА ФОРМУВАННЯ69

Дубас А.О., Юріак Г.В.

ФІНАНСОВА КРИЗА В УКРАЇНІ: ОЦІНКА НАСЛІДКІВ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ73

Запара О.В.

ОБЛІКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА75

Маркіна А.С.

АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВО-МАТЕМАТИЧНИХ МОДЕЛЕЙ
МЕТАЛУРГІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ78

Парфененко Т.М. УПРАВЛІННЯ ТА ШЛЯХИ ЗНИЖЕННЯ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ	81
Собчук С.І. МІЖБЮДЖЕТНІ ВІДНОСИНИ ЯК ІНСТРУМЕНТ БЮДЖЕТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ.....	83
Тищенко С.І., Баньков О.О. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ КАПІТАЛУ ЯК ОСНОВНОГО ФАКТОРУ ДІЯЛЬНОСТІ КРЕДИТНОЇ СПІЛКИ.....	86
СЕКЦІЯ 9. БАНКИ ТА БАНКІВСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ	
Мордань Є.Ю., Глубока Н.А. ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ СПОЖИВЧОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ ПРОТЯГОМ 2010-2015 РОКІВ	89
Адаменко М.В., Данілова С.П. ОСНОВНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ І ПАСИВАМИ БАНКУ	91
Кречетова М.Г. ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ВАЛЮТНОГО РИНКУ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ.....	93
СЕКЦІЯ 10. РИНОК ЦІННИХ ПАПЕРІВ	
Мордань Є.Ю., Ткаченко А.Ю. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ Ф'ЮЧЕРСНОГО РИНКУ УКРАЇНИ	97
СЕКЦІЯ 11. ЕКОНОМІКА ФІРМИ	
Боденчук Д.І. ГРОШОВІ ПОТОКИ В СИСТЕМІ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ГАЛУЗІ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА.....	101
Гарбуз А.В., Котелевець Н.А. ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	104
Маляренко А.В. ПРОБЛЕМИ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ	105
Марущак І.О. ДЖЕРЕЛА ФІНАНСОВОГО ОЗДОРОВЛЕННЯ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ВИРОБНИЦТВА МОЛОЧНИХ ПРОДУКТІВ В УКРАЇНІ	108
Мисюк В.О. ЗАДОВОЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ЗАПИТІВ СУБ'ЄКТІВ СУСПІЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ АУДИТУ.....	110
Могилевская О.Ю., Штанько А.И., Нгуен Тхань-Бинь ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ СТРАТЕГИЧЕСКОГО УПРАВЛЕНИЯ ПРЕДПРИЯТИЕМ НА ОСНОВЕ ЕГО КЛЮЧЕВЫХ КОМПЕТЕНЦИЙ	113
Тімар І.В. МЕТОДИ ОЦІНКИ ІМІДЖУ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ПОСЛУГ	115
Шевченко В.А. ПРОБЛЕМИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ	117

СЕКЦІЯ 12. ЕКОНОМІКА І МЕНЕДЖМЕНТ ІННОВАЦІЙ

Горова О.В.

УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ
АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ ПРИ ВИХОДІ НА ЗОВНІШНІЙ РИНОК 120

Дубовняк О.С.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ
ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ 122

Кикла А.М.

РОЛЬ ІННОВАЦІЙ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ..... 124

Попик М.М.

ДЕЯКІ МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ КОНТРОЛІНГУ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ..... 127

Шаповал С.Л.

СЕРЕДНЬОСТРОКОВЕ БЮДЖЕТНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ ЯК СКЛАДОВА
БЮДЖЕТНОГО ПЛАНУВАННЯ..... 130

СЕКЦІЯ 10. РИНОК ЦІННИХ ПАПЕРІВ

Мордань Є.Ю.

*кандидат економічних наук, старший викладач
кафедри фінансів, банківської справи та страхування*

Ткаченко А.Ю.

студентка

*Сумський державний університет
м. Суми, Україна*

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ Ф'ЮЧЕРСНОГО РИНКУ УКРАЇНИ

В умовах сучасного розвитку України питання щодо становлення ф'ючерсного ринку все більше стає актуальним. Зростання кількості строкових угод на такому ринку сприяє підвищенню рівня інвестицій у різні ланки виробництва, що у свою чергу може покращити інвестиційний клімат країни. Ф'ючерсним угодам відводиться особливе місце на валютному ринку, що пов'язано з можливістю таких угод збільшувати грошовий обіг країни. У зв'язку з тим, що на сьогоднішній день валютний курс гривні є досить нестабільним, виникає необхідність управління валютними ризиками. По-перше, ф'ючерсний ринок надає можливість хеджувати такі ризики. По-друге, укладання ф'ючерсних договорів дає змогу встановлювати ціни, до яких мають доступ особи, що спостерігають за ринком реальної вартості певних активів. На сьогоднішній день ф'ючерсний ринок поступово занепадає, тому виникає можливість дослідити причини, що спричиняють таку ситуацію.

Ринок деривативів розуміють як ринок строкових похідних цінних паперів, які посвідчують права або зобов'язання сторін з приводу операцій щодо відповідних активів на визначений момент часу. В Україні станом на кінець 2015 року обсяг біржових контрактів з цінними паперами на ринку деривативів склав 6516,48 млн. грн., що на 3094,97 млн. грн. менше порівняно з попереднім роком. Проте, частка деривативів у загальній структурі обсягу біржових контрактів зросла з 1,53% у 2014 році до 2,24% у 2015 році. Отже, можна стверджувати про незначну частку ринку деривативів, бо спостерігається низький відсоток строкових угод від усього ринку цінних паперів, але збільшення частки обсягу деривативів на ринку цінних паперів України майже в два рази за рік підтверджує поступовий розвиток строкового ринку [2].

Ф'ючерсний контракт (ф'ючерс) – стандартизований строковий контракт, за яким продавець зобов'язується у майбутньому в установленій строк (дата виконання зобов'язань за ф'ючерсним контрактом) передати базовий актив у власність покупця на визначених специфікацією умовах, а покупець зобов'язується прийняти базовий актив і сплатити за нього ціну, визначену сторонами контракту на дату його укладання [3].

Ф'ючерсні угоди не мають за мету купівлю-продаж реального товару, а укладаються або з метою отримання в ході його ліквідації різниці від зміни

ціни за період дії угоди, або з метою страхування (хеджування) угод з реальним товаром.

На українському ф'ючерсному ринку укладаються товарні контракти на купівлю-продаж сільськогосподарської сировини і напівфабрикатів, пиломатеріалів, нафтової сировини, дорогоцінних металів, а також валюти. Так як всі ф'ючерсні угоди належать до біржової торгівлі, то саме біржі сприяють створенню умов для поширення таких угод.

Угоди щодо строкових контрактів укладаються тільки на двох біржах в Україні: на Українській біржі та Фондовій біржі «Перспектива». Дані щодо динаміки обсягу строкових угод наведені у таблиці 1.

Аналізуючи загальні тенденції розвитку ф'ючерсного ринку (табл. 1), можна стверджувати, що у 2015 році обсяг торгів на Фондовій біржі «Перспектива» (ФБП) більший майже в два рази, ніж на Українській біржі (УБ), хоча станом на 2012 рік обсяг торгів на обох біржах був приблизно однаковий.

Таблиця 1

**Обсяг торгів на строковому ринку в Україні
за 2012 – 2015 роки, млн. грн. [4; 5].**

Біржа	Ланка ринку	Рік			
		2012	2013	2014	2015
УБ	Строковий ринок	13106,69	3127,97	1404,84	2372,66
	Ф'ючерси	11941,28	2511,09	1185,42	2247,71
	Опціони	1165,41	616,88	219,42	124,95
	Всього на біржі	24100,50	10933,20	8587,99	6690,39
	Частка ф'ючерсів на біржі,%	49,55	22,97	13,80	33,60
ФБП	Строковий ринок	11474,12	17906,78	9607,7	5210,18
	Ф'ючерси	11245,51	17546,28	9313,8	4594,85
	Опціони	228,61	360,5	293,9	615,33
	Всього на біржі	146007,09	319088,48	629257	286208,01
	Частка ф'ючерсів на біржі,%	7,70	5,50	1,48	1,61
Всього за ф'ючерсами		23186,79	20057,37	10499,22	6842,56

Частка ф'ючерсів у загальному обсязі торгів станом на 2015 рік на УБ є більшою, ніж за 2013–2014 роки, але меншою за показник 2012 року. На ФБП частка стрімко зменшувалася протягом 2013–2014 років, проте у 2015 вона зросла тільки на одну десяту відсотка. Загальний обсяг торгів ф'ючерсами за двома біржами протягом аналізованого періоду поступово спадає, і станом на 2015 рік зменшується на 16344,24 млн. грн., порівняно з 2012 роком. У відсотковому вираженні обсяг торгів за чотири роки знизився на 70%, що свідчить про дуже стрімке зменшення обсягу ф'ючерсних угод на строковому ринку України.

Таку негативну тенденцію щодо ф'ючерсного ринку можна пояснити наступними причинами:

1. Політична ситуація в країні: досвідчені іноземні інвестори детально вивчають всі ризики, пов'язані з інвестуванням. Політичні причини займають особливе значення в прийнятті рішень щодо укладання ф'ючерсних контрактів, особливо на валютних ринках, бо курси валют дуже чутливі до політичного клімату в країні. За аналізований період 2013–2014 років в Україні спостерігається напружена ситуація на прикордонних територіях з Росією [1].

2. Розуміння сутності ф'ючерсних угод: на сьогоднішній день більшість таких договорів укладається щодо поставки товарів, ніж щодо валютних

договорів, бо історично вважається, що ф'ючерсні контракти походять від товарних бірж. Виникає необхідність зламати такий стереотип.

3. Проблема на рівні законодавства: не зважаючи на спробу створити окрему Українську ф'ючерсну біржу, питання законодавчого врегулювання таких контрактів є відкритими на сьогоднішній день. Така проблема не втрачає актуальності через питання оподаткування: оподаткований прибуток не зменшується на суму від'ємної варіаційної маржі. Доцільно звернути увагу на досвід зарубіжних країн, а саме США, де ф'ючерсний ринок стрімко і стабільно розвивається протягом багатьох років.

4. Постійне знецінення гривні відносно інших валют: постійне падіння курсу гривні впливає не тільки на інвестиційний клімат, але і на кількість угод на ф'ючерсному ринку.

5. Питання обслуговування бірж: відсутність окремих фахівців, посередників та клірингових установ, що спеціалізуються саме на укладанні ф'ючерсних контрактів і можуть якісно забезпечити розвиток строкового біржового ринку. В свою чергу, відсутність спеціалістів впливає на відповідність вітчизняних ф'ючерсних угод міжнародним стандартам, що значно зменшує кількість міжнародних інвесторів та інтегрованість бірж у зарубіжний простір.

6. Монополізація ф'ючерсного ринку: в результаті нерозвиненості ринку ф'ючерсних угод і наявності невеликої кількості учасників з короткою позицією кількість торговців на ньому обмежена. Спекулянти скупають всі цінні папери, що належать до передачі, в результаті чого виникає ситуація, де інвестор з короткою позицією може купити цінні папери, які він повинен передати на дату передачі, тільки у спекулянта, що диктує свої умови [6].

Ф'ючерсні контракти дають змогу хеджувати ризики, а їх перевагами є гарантованість, низька вартість угод та загальна доступність. Проте, на сьогоднішній день в Україні розвиток ф'ючерсного ринку призупинився, що значно стримує розвиток економіки країни (використання таких угод значно стабілізує продаж товарів і валюти) та інтегрованість строкового ринку на міжнародну арену. Причинами такого падіння є політична ситуація в країні, використання форвардних угод для поставки товарів, законодавча неврегульованість укладання ф'ючерсних договорів, знецінення гривні, недостатній рівень кваліфікації органів, що обслуговують такі біржі, велика кількість спекулянтів на ринку ф'ючерсних контрактів.

Отже, розвиток ф'ючерсного ринку є необхідною умовою для покращення інвестиційного клімату країни, підвищення рівня довіри до строкових контрактів, удосконалення сфери біржової торгівлі та збільшення обсягів продажів активів через контрольовані ланки, що підлягають моніторингу з боку держави.

Список використаних джерел:

1. Дискіна А.А. Богаченко Я.В. Перспективи становлення ф'ючерсного ринку в Україні [Текст] / А.А. Дискіна, Я.В. Богаченко // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». – 2015. – Випуск 1 (45). – С. 63 – 67.
2. Інформаційна довідка щодо розвитку фондового ринку України НКЦПФР за 2014–2015 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ssmc.gov.ua/fund/analytics>.
3. Податковий кодекс України, Верховна Рада України: Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

4. Статистика торгів Української біржі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ux.ua/ru/marketdata/marketresults.aspx>
5. Статистика торгів Фондової біржі «Перспектива» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fbr.com.ua/AnnualReports.aspx>
6. Яворська В.О. Тенденції розвитку вітчизняної біржової торгівлі товарними деривативами [Текст] / В.О.Яворська // Міжнародний науково-аналітичний журнал «Моніторинг біржового ринку». – 2014. – №1(20). – С. 16 – 17.